

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්වවාගණනය කළ මතය

නාගරික ආයෝජන හා සංවර්ධන සමාගමේ (“සමාගම”) 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්, සාරාංශගත වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලින් සමන්විත 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළින් 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්වවාගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්වවාගණනය කරනු ලැබේ. ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්වවාගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, සමාගම අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරීත්වය සමාගම ඈවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

සමාගමේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධව පරීක්ෂා කිරීමේ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, සමාගමේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 විගණන විෂය පථය (මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම)

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සැමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්ස්ථානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, වේතනාන්විත මහභරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ භරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය , ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාලත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම් වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව්කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතුය. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් වීමට හැකිය.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම් අගයන ලදී.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ සමාගමේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;
- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ සමාගමේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, සමාගම ක්‍රියා කර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,

- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව,

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.5.1 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම පිළිබඳ අභ්‍යන්තර පාලනය

ගනුදෙනු කළමනාකාරිත්වයේ පොදු සහ නිශ්චිත අධිකාරිබලය සහිතව ක්‍රියාත්මක කිරීම, අදාළ වන වාර්තාකරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට අවශ්‍ය වන පරිදි ගනුදෙනු සටහන් කිරීම සහ වත්කම් සඳහා ගිණුම් කටයුතුභාවය පවත්වාගෙන යාම, කළමනාකාරිත්වයේ පොදු සහ නිශ්චිත අධිකාරි බලය සහිතව පමණක් වත්කම්වලට ප්‍රවේශ වීම, සටහන් කරන ලද වත්කම් සඳහා වූ ගිණුම්කටයුතුභාවය පවත්නා වත්කම් සමඟ සාධාරණ කාල වකවානුවලදී සැසඳීම සහ වෙනස්කම් ඇතොත් ඒවා සම්බන්ධයෙන් නිසි පියවර ගැනීම ආදිය සඳහා සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාගැනීමට ප්‍රමාණවත් “මනාලෙස සැලසුම් කරන ලද” අභ්‍යන්තර ගිණුම්කරණ පාලන පද්ධතියක් ආයතනය විසින් පවත්වාගෙන යාම අවශ්‍ය වේ .

1.5.2 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූල නොවීම

අදාළ ප්‍රමිතියට යොමුව සහිතව අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 19 අනුව සමාගමේ සේවකයන් වෙනුවෙන් 1983 අංක 12 දරණ පාරිතෝෂික ගෙවීම් පනතේ 5(1) වගන්තිය අනුව අනාගතයේදී ගෙවිය යුතු පාරිතෝෂික සඳහා වෙන්කිරීමක් සමාගම විසින් සිදුකර නොතිබුණි.	2023 වර්ෂයේ සිට පාරිතෝෂික දීමනා සඳහා වෙන්කිරීමක් ගිණුම් තුළ සිදු කිරීමට කටයුතු කර ඇත.	සමාගමේ සේවකයින් වෙනුවෙන් පාරිතෝෂික සඳහා වාර්ෂිකව වෙන් කිරීම් කල යුතු බව.
(ආ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 38 අනුව, සමාගමේ මෙහෙයුම් කටයුතු සඳහා සකස්කරන ලද ගොඩනැගිලි කළමනාකරණ මෘදුකාංගයේ වටිනාකම අස්පෘෂ්‍ය වත්කමක් ලෙස වෙනම හඳුනාගෙන ගිණුම්ගතකර නොතිබුණු අතර ගොඩනැගිලි වටිනාකම තුළ ඇතුළත් කර තිබුණි.	අදාළ පිරිවැය සෘජුව හඳුනාගැනීම අපහසුවී ඇත. මෙම පිරිවැය හඳුනාගැනීමට උත්සහ දරමින් පවතී.	ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අනුව අස්පෘෂ්‍ය වත්කම් වෙනම හඳුනා ගත යුතු බව.
(ඇ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම් කරණ ප්‍රමිත 16 හි 7 වගන්තිය අනුව අනාගත ආර්ථික ප්‍රවීලාභ ආයතනයට නොලැබෙන්නේ නම් එම අයිතම ආයතනයේ වත්කම් ලෙස හඳුනා නොගත යුතු වේ. එහෙත් එයට පටහැනිව සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී සමාගම විසින් මිලදී ගෙන තිබූ රු.මි.4.96 ක් වටිනා වත්කම් අයිතම 05 ක් සමාගමේ වත්කම් ලෙස දේපළ පිරියත උපකරණ යටතේ ඇතුළත් කර තිබුණද එම වත්කම් සමාගම විසින් භාවිත නොකරන බවත් නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය භාවිත කරමින් පවතින බවත් නිරීක්ෂණය විය. තවද මෙම වත්කම් වෙනුවෙන් සමාගම විසින් සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා ක්ෂය ලෙස රු.826,000 ක් වෙන් කර තිබුණි.	අත් ට්‍රැක්ටරය, ටේලරය හා බඩුසරය ටෙන්ඩර් කැඳවීමක් මගින් විකිණීමට තීරණය කල අතර ටැලේ ට්‍රැක්ටරය හා තණකොළ කපන මැෂින් සඳහා නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය කුලියක් ලබාදීමට තීරණය කරන කරන ලදී.	ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත වලට අනුකූලව නිවැරදිව වත්කම් හඳුනා ගැනීමට කටයුතු කල යුතු බව.

1.5.3 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) සම්පූර්ණයෙන් ක්ෂයකර ඇති නමුත් සමාගම විසින් භාවිතා කරමින් තිබෙන පිරිවැය රු මිලියන 21.90 ක් වූ දේපළ පිරියත සහ උපකරණ හා අස්පාඨය වත්කම් පිළිවෙලින් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 16 ට අනුව හා ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 38 අනුව නැවත අගයකර කර දැක්වීමට හෝ ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 08 අනුව ඵලදායී ජීවකාලය යළි සමාලෝචනය කර දැක්වීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.</p>	<p>අදාළ වටිනාකම් හා අදාළ වත්කම් වර්ගීකරණය කොට හඳුනා ගෙන වරලත් තක්සේරුකරුවෙකු මගින් තක්සේරු වාර්තාවක් ලබා ගැනීමට කටයුතු සිදු කරමින් පවතී .</p>	<p>ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත වලට අනුකූලව සම්පූර්ණයෙන් ක්ෂය කරන ලද වත්කම් සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කළ යුතු බව.</p>
<p>(ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ මාර්තු 31 දින සිට බල පැවැත්වෙන පරිදි සුදුසුකම්ලත් තක්සේරුකරුවකු මගින් සමාගමේ ආයෝජන දේපළ වටිනාකම රු. මිලියන 10,473.7 ක් වූ සාධාරණ අගයකට තක්සේරු කර තිබූ අතර එම වාර්තාව අනුව සාධාරණ අගයෙහි වැඩිවීම රු. මිලියන 7,427.48 ක් වී තිබුණි. එසේ වුවද සමාගම විසින් ක්ෂය වෙන් කිරීමේදී සම්පූර්ණ වර්ෂය සඳහාම පිරිවැය මත ක්ෂය වෙන් කර තිබුණි. තවද, සමාගම විසින් සාධාරණ අගය ගණනය කරන කාල පරාසය පිළිබඳ මූල්‍ය ප්‍රකාශන සඳහා වූ සටහන් මගින් හෙළිදරව් කර නොතිබුණි. එසේම මෙම සාධාරණ අගය වැඩිවීම මත විලම්භිත බදු වගකීම හඳුනා ගැනීමටද කටයුතු කර නොතිබුණි.</p>	<p>එම අගය නිවැරදිව ගිණුම් වල පෙන්වා ඇත.</p>	<p>සාධාරණ අගය හඳුනාගැනීම මාර්තු 31 දිනට සිදුව ඇති බැවින් අදාළ ක්ෂය ගණනය කිරීම් නිවැරදි විය යුතු අතර ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 12 අනුව සාධාරණ අගයෙහි වැඩිවීම මත විලම්භිත බදු වගකීම හඳුනා ගත යුතු වේ.</p>
<p>(ඇ) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට සමාගමේ මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශයේ ජංගම නොවන වගකීම් යටතේ දැක්වෙන රු.මිලියන 806.34 ක ශේෂය නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය සමඟ වූ ජංගම ගිණුමේ ශේෂය තුළ දැක්වෙන දැක්වෙන සෙත්සිරිපාය II අදියර ගොඩනැගිල්ල ඉදිකිරීම සඳහා ලබා ගත් ණය මුදල නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ මූල්‍ය ප්‍රකාශවල දැක්වෙන නමුත් වාරික හා පොලී ගෙවීම සමාගම විසින් ලබා දෙන අරමුදල් මගින් සිදු කරනු ලබයි. මේ පිළිබඳ මූල්‍ය ප්‍රකාශ මගින් හෙළිදරව් කිරීම් සිදු කර නොතිබූ අතර ණය හා පොලී ගෙවීම පිළිබඳ ගිවිසුමකට එළඹ නොතිබුණි. තවද , ශේෂ පත්‍ර දින සිට ඉදිරියට මාස 12 ක් තුළ නිරවුල් කල යුතු වූ රු.මිලියන 323.39 ක් ජංගම වගකීම් ලෙසත් ඉතිරි රු.මිලියන 212 ක් ජංගම නොවන වගකීම් ලෙසත් හඳුනාගෙන නොතිබුණි.</p>	<p>2023 වර්ෂයේ සිට ගිණුම් වල පෙන්වීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.</p>	<p>සමාගම හා නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය අතර වූ ගනුදෙනු වෙන්වද බැංකු ණය වගකීම් ජංගම හා ජංගම නොවන ලෙස වර්ගීකරණය කොට දැක්විය යුතුය.</p>

1.6 ලැබිය යුතු සහ ගෙවිය යුතු ගිණුම්

1.6.1 ලැබිය යුතු මුදල්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
සමාගමේ “සෙන්සිටිවය අදියර - II” ගොඩනැගිල්ල භාවිතා කරනු ලබන රාජ්‍ය ආයතන වලින් සමාලෝචිත වර්ෂයේ අවසාන දිනට ලැබිය යුතු කුලී ආදායම, ලැබිය යුතු වෙළඳ ණයගැති ශේෂය රු.මිලියන 142.71 ක් වූ අතර එයින් රු.මිලියන 41.62 ක් මාස 03 කට වඩා වැඩි කාලයක සිට අයවිය යුතුව පැවතුනි.	පිළිතුරු ලබා දී නැත.	අයවිය යුතු ණයගැති ශේෂ කඩිනමින් අය කරගත යුතුය.

1.7 නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ ආදියට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති, රෙගුලාසි යොමුව	ආදියට අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
2007 අංක 07 දරණ සමාගම් පනත 133(1) වගන්තිය	සමාගම සංස්ථාපිත කල දින සිට වාර්ෂික මහා සභා රැස්වීම් පවත්වා නොතිබුණි.	වාර්ෂික මහා සභා රැස්වීම් පැවත්වීමට අවශ්‍ය ක්‍රියා මාර්ග ගනු ලැබේ.	සමාගම් පනතේ විධිවිධාන අනුකූල විය යුතුය.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු. 534,748,997 ක ලාභයක් වූ අතර ඊට අනුරූප ඉකුත් වර්ෂයේ ලාභය රු. 534,433,968 ක් විය. ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු. 315,029 ක සුළු වර්ධනයක් නිරීක්ෂණය විය. මෙම වර්ධනයට විදුලිය වියදම, යන්ත්‍ර අලුත්වැඩියා වියදම සහ ඉන්ධන වියදම යනාදී ප්‍රධාන මෙහෙයුම් වියදම්වල වැඩිවීමේ ප්‍රමාණයට වඩා වැඩි ප්‍රමාණයකින් කුලී ආදායම් හා සේවා ආදායම් යන මෙහෙයුම් ආදායම් ඉහල යාම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

2.2 ප්‍රධාන ආදායම් හා වියදම් විෂයයන්වල ප්‍රවණතා විශ්ලේෂණය

වියදම/ආදායම	2022 රු.	2021 රු.	වෙනස රු.	වෙනසෙහි ප්‍රතිශතය %
කුලී ආදායම	466,361,096	448,241,745	18,119,351	4
සේවා ආදායම	230,155,591	223,552,902	6,602,689	3
භාණ්ඩාගාර බිල් මත පොළී ආදායම	3,756,418	1,204,402	2,552,016	212
විදුලි වියදම	16,713,036	9,782,966	6,930,070	70
යන්ත්‍ර අලුත්වැඩියා	12,046,527	8,428,029	3,618,498	43
ඉන්ධන වියදම්	5,130,560	732,600	4,397,960	600
සමාජ ආරක්ෂණ දායක බදු	4,436,687	---	4,436,687	100
පොළී වියදම	119,559,683	76,900,967	42,658,716	55

පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- i. අනුරූපී වර්ෂයට සාපේක්ෂව රජය ගෙවනු ලැබූ පොලී ප්‍රතිශතය ඉහල යාම භාණ්ඩාගාර බිල් මත පොලී ආදායම ඉහල යාමට සෘජුව බලපා තිබුණි. තවද වෙළඳපොළ ණය පොලී අනුපාත ඉහල යාම පොලී වියදම ඉහල යාමට ප්‍රධාන වශයෙන් බලපා තිබුණි.
- ii. ඉන්ධන වියදම් පෙර වසරට සාපේක්ෂව සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකින් ඉහල යාම කෙරෙහි ඉන්ධන ගාස්තු ඉහල යාමත් විදුලි සැපයුම අඩාල වීම නිසා අඛණ්ඩ විදුලි සැපයුමක් සඳහා විදුලි ජනන යන්ත්‍ර ක්‍රියාකිරීමට ඉන්ධන භාවිත කිරීමට සිදුවීම හේතු වී තිබුණි.

2.3 අනුපාත විශ්ලේෂණය

අනුපාතය	2022	2021	වෙනස
ශුද්ධ ලාභ අනුපාතය-සියයට	53.81	61.99	(8.18)
මුළු වත්කම් මත ඉපයුම-සියයට	4.62	13.79	(9.17)
ණය ස්කන්ධ අනුපාතය-සියයට	4.85	32.61	(27.76)
පොලී ආවරණ අනුපාතය-වාර	4.25	6.39	(1.54)

මේ පිළිබඳ පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- i. ශුද්ධ ලාභ අනුපාතය අනුරූපී වර්ෂයට සාපේක්ෂව පහළ යාම කෙරෙහි පොලී වියදම, ඉන්ධන හා විදුලි යනාදී වියදම් ඉහල යාම මෙන්ම නඩත්තු වියදම් ඉහල යාමද ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.
- ii. මුළු වත්කම් මත ඉපයුම් අනුපාතය සහ ණය ස්කන්ධ අනුපාතය අනුරූපී 2021 වර්ෂයට සාපේක්ෂව පහළ යාම කෙරෙහි සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ අධිකාරියේ ආයෝජන දේපල සාධාරණ අගයට දැක්වීම හේතු වී තිබුණි.
- iii. පොලී වියදම ඉහල යාම නිසා පොලී ආවරණ අනුපාතය අනුරූපී වර්ෂයට සාපේක්ෂව පහළ ගොස් තිබුණි.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
සමාගමේ සාංගමික ව්‍යවස්ථාවලිය අනුව සමාගමේ පරමාර්ථය වන්නේ ඕනෑම ප්‍රදේශයක, සංවර්ධන ව්‍යාපෘති මෙහෙයවීම, ගොඩනැගීම හා සංවර්ධනය කිරීම වන නමුත් මෙම අරමුණ ඉටුකර ගැනීම සඳහා කිසිදු ක්‍රියාමාර්ගයක් සමාගමේ 2021-2024 කාල පරිච්ඡේදය සඳහා පිළියෙල කර තිබූ සංයුක්ත සැලැස්මට අනුව නිරීක්ෂණය නොවුණි. සමාගම විසින් ඉදිකරන ලද ගොඩනැගිල්ලේ වාර්ෂික කුලී සහ සේවා ආදායම් එකතු කිරීමත් එම ගොඩනැගිල්ල නඩත්තු කිරීමත් සඳහා පමණක් ක්‍රියාත්මක වී තිබුණි.	සමාගමේ පුළුල් අරමුණු ඉටුකිරීම සම්බන්ධයෙන් අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට ඉදිරියේදී කටයුතු කරනු ලැබේ.	සමාගමේ සංස්ථාපිත අරමුණු ඉටුකර ගැනීම කෙරෙහි දැඩි අවධානය යොමුකළ යුතු බව .

3.2 ප්‍රසම්පාදන කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
සමාගම සඳහා ප්‍රසම්පාදන කමිටු පත්කරගෙන නොතිබූ අතර සමාගමේ මිලදී ගැනීම්වලට අදාළ ප්‍රසම්පාදන කටයුතු නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ ප්‍රධාන හෝ කුඩා ප්‍රසම්පාදන කමිටුව මගින් සිදුකර තිබුණි.	පරිපාලිත සමාගම් කටයුතු සඳහා තීරණ ගැනීමේ හා ක්‍රියාත්මක කිරීමේ බලතල රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේඛයට අනුව මව් සමගම සතුව පවතී.	සමාගම වෙනම ඒකකයක් වන නිසා සමාගම සඳහා ප්‍රසම්පාදන කමිටු පිහිටුවීමට කටයුතු කල යුතු බව.

4. ගිණුම්කටයුතුභාවය සහ යහපාලනය

4.1 වාර්ෂික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
2014 පෙබරවාරි 11 දිනැති අංක 01/2014 රාජ්‍ය මුදල් වක්‍රලේඛයේ 5 (2) ඡේදය අනුව සමාගමේ සංයුක්ත සැලැස්ම/ව්‍යාපාරික සැලැස්ම පදනම් කරගෙන ඉදිරි වර්ෂයේදී ක්‍රියාවට නැගීමට අපේක්ෂිත ක්‍රියාකාරකම් ඇතුළත් ක්‍රියාකාරී සැලැස්මක් සකස් කර නොතිබුණි.	2023 වර්ෂයට අදාළව සමාගමේ සංයුක්ත සැලැස්ම නිවැරදිව සකස් කිරීමට කටයුතු සිදු කරමින් සිටී.	වක්‍රලේඛ උපදෙස් ප්‍රකාරව සංයුක්ත සැලැස්ම පිළියෙල කල යුතු බව.